

Majvečji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Valja za vse leto \$1.00
Za pol leta \$2.50

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The Largest Slovenian Daily
in the United States
Issued Every Day Except Sundays
and Legal Holidays
75,000 Readers

TELEFON: 2876 CORTLANDT

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N.Y., under the Act of Congress of March 3, 1879

TELEFON: 4687 CORTLANDT

NO. 275. — ŠTEV. 275.

NEW YORK, SATURDAY, NOVEMBER 22, 1919. — SOBOTA, 22. NOVEMBRA, 1919.

VOLUME XXVII. — LETNIK XXVII.

POTEK PREMOGARSKE KONFERENCE

OBE STRANKI V PREMOGARSKEM SPORU STA POPUSTILI VSLED PRETNJE VLADE, DA BO NASTOPILA, ČE NE BO PRIŠLO KMALU DO DOGOVORA. — NOV PREDLOG ŠE DANES. — TOMAZ BREWSTER JE ZANIKAL VEST, DA NAMEVAJO DELODAJALCI POVIŠATI NAJEMNINO.

Washington, D. C. 21. novembra. — Premogarski baroni in premogarji so se danes zopet sestali v naporu, da pridejo do soglasja, da se tem potom prepreči vladno intervencijo, ki bo gotovo sledila nadaljnemu zavlačevanju. Vsa znareženja kažejo, da so premogarji pripravljeni opustiti svojo zahtevo za šesturni dan in petdnevni teden, da pa bodo ustrajali pri zahtevi osemurnega delavnega dneva ter polovičnega praznika v soboto. Delavski tajnik Wilson je izjavil, da so te zahteve zmerne.

Vprašanje plače pa bo kljub temu prva posameznost, ki bo rešena. Delodajaleci pravijo, da je njih včerajšnja ponudba največje povišanje plače, katero se je kdaj ponudilo premogarjem, v deželi. Pri zavrnitvi te ponudbe je izjavil John Lewis, ki je govoril za premogarje, da je ta ponudba "smešna". Delodajaleci so nato odgovorili, da je to njih "zadnja beseda" in docim bi nevedelene smatral, da je s tem ogroženo pogajanje, obstaja vedar dejstvo, da si nikdo ne upa prekiniti pogajanj in to vsled strahu pred vladnim uradnikom.

Predlog delodajalcev vključuje povečanje plače za petnajst centov pri toni za može, ki delajo od tone ter dolar na uro za delavec, ki delajo na dan. To odgovarja nekako 18-odstotnemu povisanju plače za može, ki delajo od tone in 20-odstotnemu povisanju za može, ki delajo od dneva.

Ta ponudba delodajalcev se nahaja v spremstvu zahteve, da ostanje ure in delavne razmere take kot so bile; da plačujejo premogarji "trgovske pristojbine" za kurivo, smodnik in druge potrebščine, katere dobivajo skozi kompanije in da narodni uradniki majnarjev zajamčijo izvršenje kontraktov krajevnih unij ter da naj bo novi dogovor veljaven do 1. aprila 1922.

Ne more se zanikati, da skuša gotov element med delodajalci dovesti do sporja. Ta element je sestavljen iz onih, ki se hočejo botiti do "bridkega konca" in ki zmerjajo sedaj delodajalec pri plačilnem komitevu kot "kviterje" ter ljudi brez hrbitenice. Izjavljajo, da so delodajaleci pri komitevu kršili obljube, ki so jih dali v sredo, da bodo namreč zahtevali, da se premogarji vrnejo na delo pod starimi pogoji.

Premogarji so prav tako ogorčeni kot delodajaleci. Izjavljajo, da hočejo delodajaleci s tem, da bodo povečali stroške potrebščin, vzeti z eno roko to, kar hočejo navidezno dati z drugo.

Tomaž Brewster, ki je govoril za delodajalce, je zanikal vest, da nameravajo delodajaleci povisiti najemnino. V zadevi premoga, smodnika in drugih dobav je bajej involviran princip praviciosti, kajti majnar, ki zahteva velike plače, nima pravice zahtevati, da bi se mu te stvari prodajalo za manj kot dejanski stanje.

Delodajalec enjio, da bi znašali povečani stroški smodnika za premogarje manj kot en cent za tono izkopanega premoga. Na temelju 500,000,000 ton premoga, katerega se producira vsako leto, bi znašali prihranki vseh delodajalcev v deželi v tem oziru pet milijonov dolarjev.

Predlog za povisanje najemnine, o katerem je trdil Lewis, da je bil stavljeno, je veliko bolj resen. Najemnina za hišice premogarjev ni bila povisana v zadnjih dvajsetih letih. Znašala je povprečno \$1.50 za vsako osebo na mesec.

Včerajšnja popoldanska se je bila v glavnem ponovitev jugnjega sestanka z izjemo, da so premogarji praktično opustili svojo zahtevo za šesturni delavni dan s tem, da so vprašali, kaj bi bili delodajaleci v tem oziru. Slednji pa so ustrajali pri dosedanji uravnavi brez vsake izpremembe.

— Bili bi crazy, če bi privolili v kaj takega, — je reklo Lewis.

Tajnik Wilson nam je ponudil osem ur, ko smo bili prvič tukaj in nikd ne more pričakovati, da bi vzel manj kot to.

Ce pregledamo zadnje razvoje, vidimo, da sta dali obe stranki koncesije, — da so delodajaleci privolili v povisanje plače in da so manjnarji opustili šesturni delavni. Rekli so delodajalcem, naj razmislajo o osemurnem delavniku in prostem popoldnevu v soboto, točim so preje zahtevali zase soboto kot cel praznik.

Ljudje, ki se razumejo na to, so prepričani, da bo konečni uspeh povisanje plače od tideset do petintrideset odstotkov, kar znači približno toliko kot je predlagal delavski tajnik Wilson. Na dalje se bo uveljavljalo modificiran osemurni delavnik in delodajaleci bodo opustili nameravano povisanje cen dobav za premogarje.

PREDSEDNIK IN POGODBA

PREDSEDNIK NE BO OBJAVIL NOBENEGA KOMENTARJA GLEDE AKCIJE SENATA, DOKLER SE NE BO PRIČELO NOVO ZASEDANJE KONGRESA. POGODBA JE ŠE VEDNO ŽIVA.

Washington, D. C. 21. novembra. — Predsednik je danes zaposlen s svojo poslanico za otvoritev rednega zasedanja Kongresa dne 1. decembra in v tej poslanici bo objavil edino ugotovilo, katero namenjava storiti z ozirom na zavrnitev mirovne pogodbe od strani senata.

Pogodba bo zopet predložena senatu ter omoljena v komitej za zunanjih zadev, mesto v senatu samem. Upati je, da bo mogoče najti kompromis, katerega bodo konečno vse sprejeli.

Položaj se bo mogoče razjasnil danes, ko bo senator Hitchcock, olškal predsednika ter razpravljal žnjim o celi zadevi. Hitchcock bo najbrž jutri odpotoval v Omaha in med tem časom ne bo večina senatorjev, ki bodo ostali še tukaj, v stanu, izjaviti kaj glede bodočnosti.

ŽELEZNIŠKI BANDIT ŠE VEDNO PROST

Bill Carlisle je še vedno na proštem ter se roga zasledovalcem, ki ostro poslanico, v kateri zahteva ga hočejo dobiti v roke.

Cheyenne, Wyo., 21. novembra. — Bill Carlisle, držni bandit, je še vedno na proštem nogah. Vojaki, loveci, serifi, detektivi — vse mu delu ter brsko po celi deželi, da bi vježlji bandita.

Včeraj se je nenašoma pojavit iz svojega skrivališča ter postal brzjavko Union Pacific uradnikom, v katerih se norčuje iz detektivov te železnic, ki so ga lovili potem, ko je oropal pretekli torek brzjavak Los Angeles Limited.

Carlisle je prišel v urad Western Union v Casper ter postal brzjavko:

Union Pacific, Cheyenne.
Hvala vam za vonjan na vašem Limited vlaku. Tovimate fine detektive. — Carlisle.

Carlisle je bil običen v vojaško uniformo. Ko je stopil k mizi upravitelja urada, ga je slednji takoj spoznal po objavljeni tiralki.

— Tam je Carlisle, — je reklo mangaer nekemu drugemu uradniku.

Carlisle je očvidno slišal to prípono, a je ostal miren ter napolično. Nato je šel k mizi, položil nanjo brzjavko ter na brzjavko pol dollarja, nakar je odšel iz urada.

Policisti agenti so danes zelo nervozni. Domnevajo, da bo prva stvar, katero bodo čuli o njem, informacija, da je bil oropal nadaljnji vlak.

Izjavljajo sicer da so odredili vse potrebno, da preprečijo ponovitev teh napadov, a eden starejši detektiv je reklo:

— Edina stvar, ki jo morete pričakovati glede njega, je najmanj pričakovana.

OSTRA POSLANICA CARRANZI

Vlada je poslala Carranzi z ločenjem ter se roga zasledovalcem, ki ostro poslanico, v kateri zahteva oproščenje amer. konzula.

Washington, D. C., 21. novembra. — Odnosaji med Združenimi državami ter Mehiko so danes bolj napeti, kot so bili ob katemkoli času izza pričetka vlade nepostavnosti, ki je sledila strmoglavljenju Porfirija Diaz leta 1910.

Zopečna arretacija konzularnega agenta Združenih držav, William O. Jenkinsa v Puebli pod obdolžbo, da je bil v zaroči z banditi, ki so ga pred kratkim odvlečli, je imela za posledico, da je bilo vladni Venustiano Carranza odposlanec na najostrejša poslanca, kar jih je še kdaj postal njemu naš drž. department.

Mehiškega predsednika svarjalnica, da bi vsako nadaljnje nadlegovanje Jenkinsa resno ogrežalo odnosje med Združenimi državami in Mehiko in da mora prevzeti vladni Mehiko za vse to edino odgovornost.

Obenem s svarilom je zahteval državni departement takojšnje oproščenje konzularnega agenta:

Officijelna poročila, da je bil Jenkins zopet aretiran v Puebli, so dospela v zunanjini urad notom ameriškega poslanika v Mexico City, ki je tudi dobil naročilo, naj izroči poslanca, v kateri se zahteva takojšnje oproščenje.

V poslanici se izvaja, da je vladni Združenih držav "presenečena in ogrožena" vsprije vesti, da je bil Jenkins zopet aretiran in to prav posebno z ozirom na trpljenja, katere je že trpel vsled ponarjanja protekcije od strani mehiških oblasti.

POZOR!
Stenski koledar bo te dni dogovoren in ga bomo razposlali vsem naročnikom.

Uredništvo G. N.

ZAVEZNIKOM SE NI TREBA BATI NEMČIJE

Maurice smeši idejo, da bi se bilo treba batiti Nemčiji, češ, da ne more obnoviti sovražnosti.

London, Anglija, 21. novembra. — Domnevo, da niso bile nemške armade popolnoma in konečno poražene koncem vojne, so spravljali v svet avtoritativna ugotovila Nemcev samih ter je težko videti, kakšen namen zasledujejo Nemci sami pri razširjanju in obnovitvah takih vesti.

Palermo, Sicilija, 17. novembra. (Peko Napolja). — Posebno poročilo na newyorski "Times". — V tem krasnem glavnem mestu Sicilije sem videl danes Signor Orlando, prejšnjega ministrskega predsednika ter načelnika italijanske mirovine delegacije. Bil je na višku naporov v svoji volilni kampanji, ki je bila v tem slučaju težja kot kdaj za kandidata, kajti nova postava je povečala okraje ter si ravila na površju dosedaj nepoznane politične sile.

Nisem hotel boriti se še enkrat, — je reklo, — a dva druga odlična člana italijanske mirovine delegacije sta že sklenila iz osebnih razlogov umakniti se iz parlamenta, dočim je meni narekovala vest, naš ostanek v namenu, da ne nudim našim sovražnikom napravnega utisa, da je bilo naše mirovno delo izjavljeno.

Prepričan sem, da je to, kar sem storil jaz na mirovni konferenci, zadost za enega človeka in jaz nimam nikaj ambicij več.

— Če sem storil prav ali napravil, o tem naj sodijo drugi ljudje, a spomnite se, da so me vedno vodili zmerni principiji in da sem sledil srednjemu toku. Nisem hotel, da bi me potegnili z moje poti obe strani ekstremistov, oni nacionalistov ter jugoslovilov. V tej nalogi sem bil uspešen in raditev sem nepriljubljen na obeh stranah.

— Zgodovina naših sporov z Jugoslovani se zdi večini ljudi zmedena, a je zelo enostavna. Ko sem prevzel načelstvo vlade po nesreči pri Kobaridu, je bila Italija kot bolan človek, ki se nahaja v tako resnem stanju, da se polaga slamo na tlak pred njegovimi vratimi, da se zmanjša s tem ropot ter strešljaje postelje radi mimočihi vozov. Sprejeti sem moral vsako pomoč, katero se mi je nudilo, celo najmanjšo.

Srbija je bila v se večji stiski kot pa mi sami. Ko so se jugoslovani izgnanci stezali s našimi ljudmi v Rimu, so privolili v našo željo, da ne bodo razpravljali o teritorialnih vprašanjih, dočim je bila zmaga že tako daleč. Storili so to, ker bi spori med Srbi, Hrvati in Slovenci preprečili vsak praktičen dogovor. Čehi so si že pridobili simpatije sveta za stvar zatiranih narodnosti. Tudi jaz sem se zavzemal za to stvar.

Kmalu po premirju je prišla bomba v obliki oficijelne izjave Jugoslovana, da zahteva moje do Soče. To je pomenjalo uničenje treh četrtine našega narodnega programa. Ali se morete prepričati s clovekom, ki vas stiska z rokami za vrat?

Povedali so mi, da je vzrok ozigrčenja pri Jugoslovanih naša okupacija črte premirja, ki je preveč slična črte Londonske pogodbe, a vse to je bilo začasno, kot vse druge okupacije sovražnega ozemlja od strani zaveznih armad. Ob enem času smo morali nastopiti takoj ter vzeti svojim sovražnikom, kot so storili ostali zavezniki, dragocena teritorialna jamstva, mesto da bi čakali na posredno delovanje nepopolnega dogovora, ker bi sicer izgubili vse.

Vedno smo bili pripravljeni izpremeniti določbe Londonske pogodbe, a nestrost Jugoslovana je preprečila razvoj vsake iniciative za dogovor. Prepričan sem, da so sedaj nesporazumi le navidezni in začasni. Prepričan sem, da bodo kmalu skupni interesi Italijanov in Jugoslovov razkrili pogoje trajnega dogovora.

linu in Hindenburgove manifestacije so zmanjši in vidni znak novljenu trdne vlade in pri zopet nemških industrijskih. Zadnji čas je, da prenehajo govorjenje o nemški vojaški sili in da se poslužimo malo navadnega človeškega razuma v postopanju s tako rešnim položajem.

Duševno stanje ljudi ki skušajo sedaj pognati Nemčijo v eksperiment, je ono človeka, ki je ubil strupeno kačo ter jo skuša nato izpremeniti v "jelly". Nervozna reakcija take vrste potem, ko smo ušli veliki nevarnosti, je mogoče opravičljiva, vendar pa ni niti smislna, niti dostojanstvena.

DENARNE POSILJATVE V ISTRI, NA GORIŠKO IN NOTRANJSKO

Izvršujemo denarna izplačila popolnoma zanesljivo in sedanji razmeri primerno tudi hitro po celi Istri in Goriskem in tudi na Notranjskem po ozemlju ki je zasedeno po italijanski armadi.

Jamčimo ali garantiramo za vsako posiljatev, toda za kake može zamude v izplačilu ne moremo prevzeti nikake obveznosti.

50 lir \$ 5.00
100 lir \$ 9.50
500 lir \$ 47.50
1000 lir \$ 94.00

Denar nam poslati je najboljši po Domestic Postal Money Order ali na po New York Bank Draft.

TVRDKA FRANK SAKSER,
2 Cortlandt St., New York, N. Y.

"GLAS NARODA"

SLOVENIAN PUBLISHING COMPANY LTD.

FRANK BARBER, PRESIDENT

LOUIS SCHNEIDER, TREASURER

Place of business of the Corporation and address of above offices
20 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

SELLAS NARODA" ISKRA VOLK DAN INSTRUMENI KAJNAKI IN DRŽAVLJANA

Na voljo leta 1918 na Ameriki \$1.00
Na voljo leta na mesto New York \$1.00
Na voljo leta 1918 na Ameriki \$1.00
Na voljo leta na mesto New York \$1.00
Na voljo leta na Ameriki \$1.00
Na voljo leta na mesto New York \$1.00
Na voljo leta na Ameriki \$1.00
Na voljo leta na mesto New York \$1.00

GLAS NARODA
("Voice of the People")
comes every day except Sundays and Holidays.
Subscription yearly \$1.00.

Advertisement on agreement.

Dopravljanje podpisov in osebnosti so ne priznani.
Denar naj se blagovno pošljeti po Money Order
in spremembi kratek naravnih poslov, da se nam tudi predstavi vrednost
znamen, da boste načrtovali naslovnikom.

GLAS NARODA
Borough of Manhattan, New York City, N. Y.
Telefon: 2675 Cortlandt

Srečna Jugoslavija

Iz starega kraja ne dobimo zadnji čas nobenih poročil. Slovenski časopisi ne izhajajo, ker so zaštrajkali stave, ki zahtevajo toliko plače, da jim bo mogoče živeti.

Uredništva slovenskih dnevnikov so jela izdajati vsako sredo in soboto majhen listek v obliki četrtnike z imenom "Novice", ki pa ne objavlja nikakih novic, ampak le očita štrajkarjem, da hočejo s svojimi zahtevami lastnike listov odreti na meh.

Poličičen položaj, če sploh smemo imenovati blatenje po listih in posvke politiko, je nespremenjen, torej tak kot je bil vedno, — pred vojno in po vojni.

Kar napravi ena stranka, skuša druga podreti ter triumfira nad poražencem, pa magari, da je poskušal še toliko dobrega.

Križe, nesrečna ministrska kriza v Belgradu še ni končana. Te krize so Jugoslovani že tako privadili, da bi jima bilo nekako tujje in čudno pri sreu, če bi je bilo naenkrat konec.

Za ministrske stole se tepejo, da je veselje. Prestolonaslednik ima čez glavo dela s sprejemanjem demisij ter povelji za sestavo novih kabinetov.

Kot vse kaže, ni sedaj v Jugoslaviji niti enega človeka s železno roko, ki bi mogel le približno, samo na zunanje napraviti red ter se začel baviti s zadevami, ki so življenskega pomena za našo bojnočnost.

Vse je nagnjito, vse korumpirano.

Edino socialisti so pripravljeni na delo. Veliko pa ne morejo, ker jim vse povsod frē počena pod noge in sicer od ljudi, ki so zmoreni za vse drugo prej kot za delo.

Pravijo, da je na Slovenskem še najboljše, da vlada pri nas doma red in da je Slovenija sama po sebi nekaka republika v Jugoslaviji.

To je vrjetno, ker je v Slovencih že vkoreninjena ljubezen do reda, toda sami ne zmorejo vsega in ne morejo nositi na svojih ravnih napak dveh drugih plemen, katerih vsako je najmanj dva krat večje kot po slovensko.

Zdi se človeku, da so jugoslovanski voditelji v medsebojnem boju, v mrzličnem pehanju za visokimi službami čisto pozabili na dolžnosti, ki jih morajo imeti napram narodu in napram samim sebi.

Kolofoktarju D'Annunzio se smeje ves pameten svet. Tudi Jugoslavani pravijo, da je norčav in šemast.

Nam se pa zdi, da je na dnu te norčavosti globoka in pomembna istina in da se oni, ki bi ga lahko vstavili na njegovih vitežkih pohodih strinjajo žejim:

Na Reko je prišel, pa so rekli v Beogradu:

— D'Annunzio nor!

Tudi ko je prišel v Zader, so se mu pomilovalno smejal. In smejejo se mu sedaj, ko pravi, da bo okupiral Črnogor ter drugo jugoslovansko ozemlje.

Po našem prečiranju bo pa le Italija na dobrem, ker se bo — zadnja smejava.

Silna zavezniška sila je porazila komplieiran in dovršen stroj nemškega militarizma.

Ali vam ne gre v glavo, da bi bilo tej silni zavezniški sili treba ganiti samo z mezinem, pa bi izginil D'Annunzio, odkoder je prišel?

Toda zaveznički tega nočajo storiti. Zakaj ne?

Tehten vzrok morajo imeti, katerega mi lahko slutimo, če ravnom nam ga ne povedo.

Vsemu temu se pa v Belgradu smejejo, češ — prekleti ga loči ta pesnik...

Kam jih bo dovedlo vse to? Kakšen bo konec?

Nova industrijalna konferenca

Nova industrijalna konferenca predsednika bo gotovo deležna najbolj želja od strani naroda Združenih držav. Sedanje stanje javnega mnenja v Združenih državah je preveč ugodno za novo ustanovo v razmerju med kapitalom in delom, da bi puščalo dosti tak za pesimiste, ki ne vidijo nobenega upanja, da bi bilo mogoče spraviti obe stranki v boljše razpoloženje ter uveljaviti med njima sporazum.

Vzemimo, da je pomenjala prva industrijalna konferenca izjavljenje. To pa še ne pomeni, da ne bodo napake prve napravile uspeh druge industrijalne konference. Predsednik je na povsem pametn način opustil idejo skupin, ki se razlikuje druga od druge ter dal bodiči konferenci značaj kompaktnega telesa, kejega člani bodo gotovo delali v smeri proti istemu cilju.

Bolj in bolj postaja jasno mislečemu, da je ena najbolj potrebnih stvari, katere je treba ustanoviti danes v Združenih državah, neke vrste tribunal, ki bo v tem delu deliti pravico, katero bosta tako kapital kot delo priznala in sprejela kot pravico.

Prav posebno delo govorji neprestano o pravici. Nikdar pa ne

reče, če vidi v Združenih državah sedaj kako silo, od katere bi bilo pripravljeno sprejeti pravico.

Če ne bo storila bodoča industrijalna konferenca ničesar druga kot boljše pojasmila dejeli, kakve vrste tribunal je delavstvo voljno sprejeti in na kak način je mogoče vspričo menjajočih se okoliščin uveljaviti tak tribunal, ne bo zasedanje industrijalne konference brezuspešno.

Na preizkušnjo

Oficijelna objava iz Bele hiše, da ne bo predsednik Wilson vprizoril nobene akcije, koje namen bi bil izpremeniti status vojno-časne prohibicije, dokler ne bo mir formalno proglašen, bi moral napraviti konec krožecim vestem, da ima predsednik pripravljeno neko veliko presenečenje za prohibicijoniste.

Anti-salonska Liga lahko slavi jasne in mirne duše smrt mirovne pogodbe v senatu. Kratki povratak osebne prostosti v Združenih državah ne bo predstavljal nobenega dela pri slavljenju le-tojnega Zahvalnega dne.

Celo vprašanje vojno-časne prohibicije ima sedaj v rokah najvišje sodišče Združenih držav. To sodišče je poslušalo včeraj argumente priziv, katere so vložili, da preizkusijo ustavnost tako vojno-prohibicijeske postave kot ono Volstead Enforcement postave.

Dežela gotovo diha bolj svobodno, ko ve, da se nahaja vojna prohibicija tam, kjer se bo konečno in avtoritativno sklepalo o njej.

Dokazana stvar je, da zamore kongres sprejeti kos nepoštosti, hinavščine in nasprotovanj ter napraviti z tega kosa postavo. Sedaj bomo videli, kaj bo reklo o tem najvišje sodišče.

Dopis

Wilmerding, Pa. Še može. Najbolj nas veseli do-

Nisem najboljša pisateljica, pač sem bolj izurenja v hebljanju in zgoraj in kaka kranjska klobasa zraven. Svedeč tudi ta rdeči mora biti. Letos je še ta rdečega, ali kaj bo, ko bodo rekli, da je kaznivo

delati ga. Mogoče se razenare pokljubajo v Jugoslaviji, bomo pa vedno pomalem, nič ni štrajka. Pa

da je tudi boljše, da ni, ker je vse tako plekskano drago. Jajeca so

druk 75c. Možje delajo s polno

paro; eni zvložijo več drugi z-

pet manj, to je od deli odvisne

Torej o tem naj zadostuje.

Ali mogoče se boste ustrasil, ali vam povem kako zvezni kralj Slovenije nas je tukaj Ena

cela družina v pol. Ali ni to smešno? To je tako: jaz in moj mož

sva ena družina ter mirega moža

brat, a njegova žena je Hrvatica

in otrok nič. Torej, ako se ne varam, smo trije Slovenei v tem bla-

ženem, hribovitem Wilmerdingu

Smem pa reči, da je veliko število

Italjanov, Rusinov, Pojihakov, Slo-

vakov in Litvinov.

Ta presneta starška zina nas je že obiskala. Danes, 19. nov., se veste mogoče vse Storklja, da nam ne prične Mogoče se boj tel hribov?

Ali ni se treba batiti, ker k nem tu- di vlasti vežijo. Tukaj vidiš, da jih ima dosti po pet do sedem

otrok, mi nič. Torej, cenjeni go-

spos Zgaga, kot vidiš, vi veste

zvečno mogoče vas Storklja spreči-

te, da je naslov. Mogoče si boste

mislili: ta presneta Slovenka, ta

ta je pogrunital! Ali kaj čeo, je

že tako.

H koncu pozdravljam vse Slo-

venke in Slovenske žene Amerike,

posebno pa moja prijateljica M.

C. v Clevelandu, Ohio, in vse do-

ne na Calumetu, Mich., posebno

igrajo beli metuljki cel dan.

Sedaj bomo ne ženske samo okoli

sede. Da ste mi zdravi!

Aarie Wolf, Box 516.

Tiskarska stavka v Sloveniji

Dne 2. oktobra je sporočilo stepnikov vseh ljubljanskih ti-

skarn in nekatere najblžjih iz

provincie, a za pondeljek 13. okt.

ta zborovanje zastopnikov vseh

tiskarn v Sloveniji. V sredo 8. okt.

se je vršil sestanek zastopnikov

ljubljanskih tiskarn, ki pa je tudi

sklenil, da se ne smatra upravičen-

ega sam sklepati o tako važni

stvari, ki zadeva vse Slovensko.

Sporočilo se je torej pomočniške-

mu družtu, da se vrši v po-

deljek 13. okt. sestanek zastopnikov

tiskarn iz vse Slovenije in da se ho-

na tem sestanku izvoli odbor, ki

bo stopil še isti dan ob 6. ur. v pe-

ganjanju z odborom pomočnikov.

Prej ni bilo mogoče sklicati se-

stanka iz vse Slovenije. Vsak raz-

eden človek uvidi, da misle po

dva do tri dni, predno pride pisa-

mo iz Ljubljane v province. Za do-

deljevanje delegatov treba istotako

časa. Tudi odbor pomočniškega

družtu ni sam sklenil spomenice,

temveč je sklical temveč je sklical

zborovanje pomočnikov, da je o

tem sklepalo.

V nedeljo 12. okt. je imelo pre-

močništvu v Ljubljani shod, kjer

je sklenilo stakati takoj, ne da bi

počakali na sklepe zbora lastni-

kov tiskarn iz vse Slovenije, ki se

je imel vršiti drugi dan. Staršči

zmerneški pomočniki so bili proti

takoj ekstremnemu postop

Volstead, oče prohibicijske postave

Cilj vseh napadov izdelovalcev opojnih pijač, njih prodajalcev ter zavzialev je Andrew J. Volstead, suh človek z močnimi brki in sivimi očmi. Doma je iz Granite Falls, Minn. ter poslanec v Kongresu.

Pisma, katera je dobil in katera dobiva neprestano, ponavadi nepodpisana, kažejo na jasen način, da se osredotočuje na njem vseh častilev alkohola v republiki.

Vedno je treba nekoga, katerega se ljubi ali katerega se sovraži. Kolektivna ljubezen ali kolektivno sovražstvo je preveč razumljivo, da bi zadovoljevalo ali da bi bilo uspešno. Možki ali ženska, vsak posamezni zahteva posehno tarčo. Kdo je odgovoren za prohibicijo? Natančen odgovor na to vprašanje, natiskan na papir, bi izgledal žehtal kot kak mestni imenik ali adresar. Navedlo bi se imena, ki so že dolgo vdobljena v mramor ali granit, imena, ki so še davno izginila iz spomina ljudi.

Z ozirom na prohibicijo pride v prvi vrsti upoštev kongres, v katerem sedi 500 mož. Kongres je postal vprašanje oseminštiridesetih državam. Zakonodaje petinštiridesetih držav, v katerih je sedel nadaljnji par tisoč mož, pa so glasovale za prohibicijo kot na rodno napravo.

Celo postopanje, — tako trdijo zagovorniki pijač, — je bilo nepošteno, himavsko, zaplenjeno in tiransko. Deset tisoč mož ter par žensk je vrednih karanja, od prvega do zadnjega. Obsojati vsakega posebej, bi bilo nemogoče ter bi tudi bilo brez "kika", če bi se kaj takega poskusilo.

Vsled tega je bilo povsem naravno in logično, da se je osredotočilo srd na eno osebo. V nadaljnem poteku članka hočemo navesti razlage, ki so dovedli do njeve izbire. Tukaj pa hočemo reči, da ni Andrew Volstead nikdar v svojem življenju podpisal kakršne temerence oblubje, da ni bil nikdar član kakršne prohibicijske družbe in da ni imel nikdar kakršne govorja v prilog prohibiciji.

Če bi bil Volstead manj resna oseba kot je, bi se smejal vspričev sedanjega položaja kot se je razvil. Če bi bil manj filozofa kot je, bi bil mogoče ogorčen. Če bi bil profesionalni politik, bi ga mu tresle noge.

On pa sedi, miren in hladen, v svojem uradu v poslanski zbornici ter gre brez strahu ali strani poti naprej proti završenju programa, katerega je sprejet. Večkrat poseže s svojimi drobnimi pristi v goste lase, a nikdar ni opaziti na njem kakršne duševnega nemira. Njegov obraz je obrnjen v eno smer in teži smeri gre naprej ter se ne ozira nazaj.

Z ozirom na lojalnost svojih ciljev ter na svojo krije Norvešan. Njegov oče je bil priseljenec in njegova mati hči nekega vrtnarja in tukaj poleg Kristijanije. Ko je prišel v južno-iztočno Minnesota, si je postavil oče Volsteada leseno hišo in v tej hiši je bil rojen sedanji kongresnik. *

Deček je zrasel na posetju svojega očeta, hodil v okrajno šolo ter bil sprejet v luteransko cerkev. Pastor ga je pozneje silil, naj se posveti duhovniškemu stanu.

Cerkev pa ni imela zanj nobene mehuravnosti.

Veselilo ga je poljedelstvo. S pomočjo očeta ter s tem, da je poučeval v šoli, je dovršil svojo izobrazbo v college-u ter se pripravil na odvetniški stan. Prakticiral je v več krajih za kratek čas ter se konečno nastanil v Granite Falls, v bližini meje South Dakote.

V Granite Falls je prišel zgoraj spomladsi. V jeseni istega leta je bil izvoljen državni pravnikom za Yellow Medicine okraj. V tem uradu je ostal nepretrgano skozi štirinajst let ter služil istočasno kot predsednik vojvodstva ter kot župan mesta, v katerem je živel.

Yellow Medicine okraju sta-

Kjer so prej divjali boji, hodijo sedaj turisti....

ARMISTICE DAY — ONE YEAR AGO, SHOT AND SHELL — TODAY SIGHT SEEING.

Drawn by F. Matania for the Sphere, London, and copyrighted in the United States by the Sphere, Herald Company.

Released for any time on or after Nov. 4.

nujejo Nemci, Škandinave, Kanadeci in Amerikanci. Nekatere občine so bile soglasno z državnim postavo mokre, druge pa suhe, kot je pač hotelo meščanstvo. V to mešanico razmer ter nasprotnih si čustev je prišel mladi Volstead kot okrajni kazenski pravnik.

Suhe občine so bile pogosto na skrivnem mokre. Nemci so naprimer vedno pili svoje pivo, in naj so ga dobili tako ali tako. — Ne morete jim preprečiti tega, — je izvedel Volstead. Niti sedaj noči izjaviti, če je imel takrat kakršne prepričanja glede pivskega vprašanja.

To je bila edina stvar, katera je uvaževal. Rekla je, da državljanji v kaki občini lahko glasujejo za alkohol ali ga pa odstranijo. — Moja dolžnost in moja prisega me silita, da zasledujem one, ki kršijo postavo, — je reklo Volstead.

To je tudi storil na odločen način tekom štirinajstih let kot okrajni pravnik. To službo pa je dobil in držal pri volitvah. Najbolj mokri kraj v najbolj žejnem nemški koloniji je postal suh — potom peticije.

Pred sedemnajstimi leti je bil izvoljen v Kongres ter zmagal pri šestih naslednjih volitvah brez vseke opozicije. Demokrati niso postavili nobenega kandidata in populisti so bili preslabo organizirani, da bi mogli prodreti. Pred tremi leti, za 65. Kongres, pa je moral Volstead nastopiti proti prohibicijonističnemu kandidatu. Ker so bili poraženi, so se izpremenili prohibicijonisti v republikance ter skušali lansko leto počasiti Volsteada, kar pa ni šlo...

Ko ga je pisec tega članka vprašal, glede njegovih takтик, ki jih je uporabil proti prohibicijonistom, je reklo Volstead: — Jaz sedno držim sredine pota.

Pri otvorjenju sedanjega Kongresa, namreč 66., je postal Volstead vsled senioritetu načelnik judicijarnega komiteja. Ta komite je sestavljen iz odvetnikov. Kadar je ustavnost kakršnega predloga dvomljiva, se izroči predlog temu komiteju odvetnikov, ki preporoči, če bo predlog prestal preizkušnjo pred sodišči.

Ker je petinštirideset držav izmed 48 odobrilo prohibicijski amendmet k ustavi, je Volstead vedel, da bo moral Kongres sprejeti postavo, tikajočo se tega predmeta. Eden je moral pripraviti predlog in judicijarni komitej je moral pregledati ter odobriti.

V Granite Falls je prišel zgoraj spomladsi. V jeseni istega leta je bil izvoljen državni pravnikom za Yellow Medicine okraj. V tem uradu je ostal nepretrgano skozi štirinajst let ter služil istočasno kot predsednik vojvodstva ter kot župan mesta, v katerem je živel.

Yellow Medicine okraju sta-

Zakonodaje petinštiridesetih držav, kot določeno v ustavi, so izjavile, da je eno leto po odobrenju tega člena prepovedano izdelovanje, prodaja, transportacija ali uvoza opojnih pijač v Združene države ter njih ozemlja. Nadalje je bilo odrejeno, da imajo Kongres in različne države pravico s silo izvesti določbe člena potom primerne zakonodaje. Ustvariti je bilo treba storj za prisilno izvedenje postave. Treba je bilo tudi določiti, kaj pomeni "opojna pijača".

To je bila naloga, katere se je lotil Volstead, ko je prevezel se stavo tozadnevne postave. Združene države so bile z ozirom na pijačo to, kar je bil nekoč Yellow Medicine okraj. V Minnesota je bilo najti "bootlegger-je", lekarji in zdravnički ter slično tako go spodo, ki je znala potegniti postavo za nos. Vse te pa je doma Volstead premagal ter se natančno seznanil z njih postopanjem in njih triki. Tako je polagoma poteklo izpod njegovega peresa to, kar je znano sedaj kot "narodna prohibicijska postava". Ta postava bi napolnila dve strani kakršne velikega lista. To odredbo je sprejet Kongres s pretežno včino glasov.

Namen postave, — je reklo Volstead, — je pognati salone in biznes ter ustaviti uporabo katerokoli pijače, ki bi vsebovala alkohol v zadostni množini, da je upijanljiva. Uveljavljena bo knjalu po Novem letu.

Nobena oseba ne bo smela od tedaj naprej izdelovati, prodajati, transportirati, uvažati, izvazati, izvazati, dostavljati ali posodavati katerokoli opojno pijačo, razven v omejenih in posebnih slučajih mi in sodišča bodo morala gledati na to, da se prepreči uporaba opojnih pijač v pitne svrhe.

Kaj pa je opojna pijača kot jo opisuje postava?

Vse, kar vsebuje polovico odstotka alkohola ali več. — Brandy, whiskey, rum, gin, pivo, ale, porter in vino, vse to je preporočeno izrecno in teme.

Ali sme farmer delati cider?

Da, in tudi sladne soke za domačo uporabo; a pod pogojem, da niso upijanljivi.

Kaj pa, če prične cider vreti ter postane opojen, ko leži v klepeti? — je vprašal poročeval.

To se lahko zgodi, a lastnik cidera ga ne sme prodati ali podariti. Proda ga lahko tvornici za jesih, ki ima vladni permit. Če ga

ije sam ter dela sitnosti v sosednjem, bo prišel v velike zadrege. — Ali ima človek lahko pijačo v svoji hiši, potem ko bo postava pravomočna?

Ne bo nepostavno imeti pijačo v svojem privatnem stanovanju, če se rabi to stanovanje izključno kot bivališče. Bivališče pa je lahko hiša, soba ali več sob. Ta pijača pa je le za osebno potrebno lastnika, njegove družine, ki ga izstavi. Navesti mora datum recepta, množino predpisane pijače, ime pacienta ter ime bolezni, na kateri trpi in množino in potrebo dobro.

Spolha pa bo težko dobiti pijačo potem ko bo postava pravomočna, — je nadaljeval.

Ne bo mogoče dobiti pijačo v vložki, avtomobilih, ladjah, aeroplanih in drugih prevoznih sredstvih. Če se bo storilo tako, bo pijača zaplenjena in tudi voz in dotedeni človek bo arretiran.

Ali bo mogoče dobiti pijačo z zdravniški receptom?

Da, to bo mogoče, a proces bo dolg in malo mikaven. Dostosti imel opravka zdravnarji in zdravniki v Minnesota. Najti je neuspešno in brezobzirne zdravnike pra tako kot odvetnike. — Zdravnik brez časti, kojega praktika je premajhna, da bi ga mogla oživeti, bo zašel gotovo na slabu pota, če se mu bo nudila prilika.

Pisal bo whiskey recepte, za en dolar ali še manj.

Soglasno s prohibicijsko postavo ne sme nihče prodajati pijača na drobno, razven lekarnarjev in tabora, ki morajo imeti dovoljenje od narodne vlade ter državne vlade.

Lekarnar bo torej lahko prodajal pijačo. Kakor hitro bo pijača v njegovi prodajalni, ali bo mogel navaden človek kupiti od lekarnarja pijačo? Iti bo moral k zdravniku, ki je dobil dovoljenje za izvrševanje zdravniške prakse in ki je prakso v resnici izvršil.

Razentega pa mora imeti zdravnik tudi dovoljenje od narodne vlade, da predpiše pijačo. To dovoljenje bo omogočeno glede časa in prostora. Določenje bo veljavno le za eno leto, in zdravnik ne bo mogel predpisati pijačo za osebo izven njegovega okraja.

Ali smo farmer delati cider?

Da, in tudi sladne soke za domačo uporabo; a pod pogojem,

da potekom desetih dni. Vsak recept pa je veljavен le za enkrat.

To so stvari, ki jih bodo lahko vršili zdravniki in lekarji. Najti pa je še nadaljnje regulacije, katerih se morajo zdravniki držati. Zdravnik mora napisati v knjigo, katero mu da narodna vlada zgodovino vsakega recepta, ki ga izstavi. Navesti mora datum recepta, množino predpisane pijače, ime pacienta ter ime bolezni, na kateri trpi in množino in potrebo dobro.

Na mojem mnenju pa je to brezuporna naloga.

Raznotrosti

Avtstria zvezna država

Po izjavah državnega kanclera dr. Rennerja so bila avstrijska republika preosnovana v zvezno državo. Dunajsko mesto, Nižje in Gornje Avstrijsko, Solnogradska, Stajerska, Tirolska in Koruška, kakor tudi zapadna Ogrska, bodo izloženi to izvršenje posameznim državam, in zakonodaja treh četrtin držav bi morale glasovati, da se izbriše amedment iz zveznic ustave. Po mojem mnenju pa je to brezupna naloga.

Inšpektorji, katerih občinstvo ne bo poznalo, bodo razprtjeni po celih državah. Zdravniki in lekarji, ki bodo kršili postavo, bodo strogo kaznovani.

Cerkve gotovo lahko uporabljajo vino in obredne svrhe?

Gofovo — je rekel Volstead. — Izdana bodo dovoljenja za izdelovanje, transport in prodajo vino, za uporabo pdi verskih obrednih, in kopija recepta mora priti nazaj v roko vlade. Lekarnarji morajo imeti slične rekorde in izvedenici urada za notranjo carino bodo preiskali vse recepte, ki bodo prišli notri.

Inšpektorji, katerih občinstvo ne bo poznalo, bodo razprtjeni po celih državah. Zdravniki in lekarji, ki bodo kršili postavo, bodo strogo kaznovani.

Cerkve gotovo lahko uporabljajo vino in obredne svrhe?

Krščanski socijalični v mestnem občinsku svetu so sklenili, da se z ozirom na mirovno pogodbo ne bo več upirali ustanovitvi čeških šol na Dunaju. Zahtevalo pa je ponujenje na teh šolah češčine veči nemški učitelji in da se načrtoje v šolah iste knjige kakor na nemških šolah.

Avtstria plemstvo za Habsburze.

Specijalni dopisnik milanskega dnevnika "Epoča" Cigarelli, ki je bival deli časa na Dunaju in v Švici, pričuje v svojem listu vrsto člankov, v katerih dokazuje, da obstoji med avstrijskim plemstvom in med raznimi krščansko-socijalnimi politiki organizacijami na to, da se Habsburzane zoperi spravi na avstrijski prestol. Sledi te organizacije in propaganda je Švica. Vse niti te propagande imajo v rokah prime Windischgrätz, baron Chlumetzky, grof Hunyady, grof Andrássy in grof Berchtold, ki bivajo v Freyburgu. Njihovi eksponenti v Av-

Listi o pogodbi med Avstrijo in Jugoslavijo

Dunajski listi komentirajo pogodbo med Nemško Avstrijo in Jugoslavijo ter pišejo:

— Sredi septembra je javnost doznela, da se je posrečilo skleniti z Jugoslavijo pogodbo za dohavo velike množine živil. Ta množina naj bi zadostovala za 3 mesece.

Že dejstvo, da jugoslovanske posiljatice niso dospele na Dunaj, je moralno buditi sum proti uspehu, ki so ga dosegli v Belgradu. Danes imamo pred seboj tiskano besedilo prave kompenzacije pogodbe, sklenjene z državo SHS. Po pretehanju njene vsebine prihajamo do zaključka, da je bilo nezaupanje popolnoma upravičeno. Predvsem je označba "kompenzacija pogodbe" nepravilna. Dočim predstavljajo živila, ki nam jih mora dobiti Jugoslavija vsoto okroglih 800 milijonov K, določa pogodba, da mora Nemška Avstria poslati v Jugoslavijo industrijske proizvode v skupnem znesku 300 milijonov kron. Ostane 500 milijonov kron pa je povrnatih v blagu, ampak v gozovini.

Če hočemo nakupovati baš v Jugoslavijo, bo imelo to posebno vrednost le tedaj, ako bi Jugoslaviani jemali v plačilo naše krene, kar ne bi bilo popolnoma izključeno, ker je jugoslovanska krona v inozemstvu ravno tako malo vredna kakor avstrijska, ali pa ako bi Jugoslaviani hoteli N. Avstriji proti polnovrednim valutam prodajati eoneje kakor drugi inozemci.

V resnici pa ni eno ne drugo. Nasprotno, jugoslovanska živila bodo — in ta bojazen izvira dočim določil te pogodbe — dražja kakor pa živila na svetovnem trgu. Poleg tega nam pogodba pri izberi inozemskega valut še nalaga omejitve, katerim ne bi bili izpostavljen

Grupacija političnih strank v Bolgariji

O političnih razmerah v Bolgariji v zadnjih dneh se izvede sedaj le malo, ker so politične in prometne zveze med Jugoslavijo in Bolgarijo pretrgane. Vkljub temu, so rane še sedaj pregloboke, vendar bo prišel in mora priti čas, ko se bomo, z jugoslovanskim bolgarskim plemenom, ki je vsled lokalnega sovraštva proti Srbom in morda tudi vsled nespretnosti gotovih politikov začelo zadnje čase popolnomu pod nemški vpliv, zopet sporazumeli.

Vsakdo ve, kako sta politika in diplomacija nestalni stvari in skupna krvna vez med bratskimi plemenami bo nekoč zabrisala krvave sledove grozodejstev v tej vojni in udušila klic balkanske krvne osvetne.

Ten je prispeval na Dunaj krog 100 bolgarskih dijakov, da nadaljuje svoje študije na raznih dunajskih visokih šolah. Stare tradicije še niso zlomljene in ni še sklenjen mir med Bolgarijo in zpadnimi državami.

Zanimalo je poročevalca zvesti res pravo razpoloženje bolgarskega naroda. In slučaj je hotel, da je prišel v neki dunajski restavraciji skupaj z nekimi inteligentnimi bolgarskimi dijaki. Časopis je ravno prineslo vesti o mirovih pogojih, ki jih stavi ententa Bolgariji in na tem temelju se je razvneli razgovor.

Bolgori so predvsem naglašali, da stremi sedanja mlajša bolgarska inteligencija za federacijo s kraljestvom Srbov, Hrvatov in Slovencev. V tem smislu deluje najbolj profesor dr. Kirof, za katerim stoji mlajša inteligencija in ki je proglašil načelo "pax per federacionem" — mir na podlagi federacije z Jugoslavijo. Okrog dr. Kirofa se zbirajo pristaši vseh strank.

Kaj pa pravijo Bolgori z ozirom na grozodejstva bolgarske države nasproti Srbom?

Na to vprašanje odgovori slok bolgarski dijak, da bolgarska inteligencija ta grozodejstva najdoloceneje obsoja. Njegov kolega pa je skemignil z rameni:

— Vojska je pač vojna in njene posledice so povsod strašne!

Bolgori so naglašali, da je najznačilnejše za bolgarski narod, da so pri zadnjih volitvah v sobranje, ki so se vrstile začetkom septembra propadli vsi kandidati Radoslavove stranke. (Glasilo stranke je dnevnik "Narodna prava",) vkljub temu, da so v vseh okrajih kandidirali. Tako je soglasno narod odsodil one, ki so vodili nešrečno politiko v Bolgariji.

Bolgarsko sobranje šteje 240 poslancev. Politično življenje v Bolgariji je zelo zavrhno. Tako je pri volitvah v sobranje začetkom septembra nastopilo 18 strank in strančje. Sami socialisti so razcepljeni v sedem skupin.

Najmočnejša stranka v sedanjem sobranju so agrari, ki stojijo odločeno na stališču, da se morajo Bolgori nasloniti na državo Srbov, Hrvatov in Slovencev. Medtem ko so imeli preje le 40 mandatov, jih imajo sedaj 88. Njihovo glavno glasilo je "Zemljedelsko znamje". Voditelja agrarne stranke sta ministra Stambulinski in Dragijef.

Socialisti so razcepljeni, kakor rečeno v sedem skupin, ki hčijo biti več ali manj radikalne v svojem programu. Tod na zunaj se delijo samo v dve stranki. V tesne socialistike (komuniste) in široke (zmerne) socialiste.

Komunisti, ki so imeli v prejšnjem sobranju samo dva zastopnika, jih imajo sedaj 48. Njihovo glasilo je "Rabotnički Vestnik". Njihova voditelja sta Blagojev in odvetnik Kolarov. Široki socialisti so si priborili pri zadnjih volitvah 38 mandatov, medtem ko so imeli v prejšnjem zbornicu samo 13. Njihovo glasilo je "Narod". Njihov najizrazitejši predstavnik je Saksov.

Samo agrarci in socialisti imajo natančno določen program. Vse druge stranke žive na nekdanjih tradicijah ter se malo ali nič gledajo programu ne razlikujejo. Pečat jim daje — tako nekako kakor v Srbiji — osebnost njihovih voditeljev.

Tako naprimer "demokrati", ki vodi znani bivši ministrski predstavnik Malinov. Medtem, ko so imeli prej komaj 14 zastopnikov, stejejo sedaj 25. Njihovo glasilo je "Preporoc".

Pod vodstvom sedanjega predsednika koalicijске bolgarske vlade Todorova, ki je najboljši bolgarski govornik, ter delegata na mirovni konferenci Gešova so "Narodnjaki". Njihovo glasilo je "Mir". Zanimivo je, da stoji glavno mesto Bulgarije Sofija v njihovem taboru. Preje so imeli 12 mandatov, sedaj pa imajo 18.

Dalje imamo radikale, katere vodi Canof in ki so stranka inteligenčne in stoji na republikanskem stališču. Njihovo glasilo je "Radikal". Poslanev imajo 9, preje so jih imeli 6.

Potem pridejo še druge manjše stranke. Tako imajo Stambulovisti v sobranju le enega zastopnika in sicer znanega Genadijeva. Cankovisti pa le dva in sicer ministra Daneva in še nekega drugega zastopnika. "Tončevisti", pristaši finančnega ministra v Radoslavovem kabinetu Tončeva so kakor Radoslavovi pri volitvah popolno propadli.

Gledate vprašanje "ali republika ali monarhija", so zatrjevali Bolgori, da ni aktualno. V sobranju imajo sedaj pristaši monarhije večino. Sicer pa pomeni kralj v Bolgariji toliko kakor zastava, ki vihri iznad palče sobranja.

LODGE ZA TO, NAJ ODLOČI GLEDE MIROVNE POGODEB SPLOŠNO GLASOVANJE.

Washington, D. C., 21. novembra. — Senator Lodge se z vsemi silami zavzema, da bi se čimprej vrlo splošno glasovanje glede mirovne pogode. Narod naj odloči, če naj pogodba obvelja brez pridržkov ali pa s pridržki, ali če naj se jo popolnoma zavrne.

Senator je izjavil:

— Jaz se sklicujem samo na najvišji in poslednji tribunal.

ITALIJ PRETI KRIZA.

Rim, Italija, 21. novembra. — Končni uspehi nedeljskih volitev kažejo, da je bilo izvoljenih 156 socialističnih, kandidatov, 100 katoličanov, 161 liberalcev, 16 reformnih socialistov, 23 demokratov, 9 republikanov in 23 odporništvo ostro opazuje položaj ščenih vojakov.

SOCIALISTI ZMAGALI V ITALII.

Rim, Italija, 21. novembra. — Končni uspehi nedeljskih volitev kažejo, da je bilo izvoljenih 156 socialističnih, kandidatov, 100 katoličanov, 161 liberalcev, 16 reformnih socialistov, 23 demokratov, 9 republikanov in 23 odporništvo ostro opazuje položaj ščenih vojakov.

100 KRON \$1.70

(Poština samo 25 centov za vsako stoto)

Posebne cene za večje nakupe.

BOŽIČ V DOMAČEM KRAJU!

Denar, katerega pošljete v Jugoslavijo, bo dospel tja ravno ob pravem času za Božič. Če pošljete denar v Jugoslavijo, ga pošljite v obliki Foreign Money Order ali Foreign Draft.

AMERICAN EXPRESS COMPANY
ki pošlje več denarja v tuje države kot kateri druga bančna naprava.

To veliko in krásno poslopje je zgradila American Express Company in leta 1855.

Oglasite se ne kateremkoli spodnjih naslovov ali pri načinu najbližjem eksprezenu agentu oz. oma korespondentu za popolne informacije in za zadnjo ceno Foreign Draft ali Foreign Money Order. Ali pa píšite v svojem maternem jeziku za informacije, cene in zlepke. Ali pa Izpolnitveni nakaznico ter jo pošljite zaeno z ekspreznom Money Orderom ali poštinskim Money Orderom na naš naslov, 65 Broadway. Denar bomo odposlali hitro, varno, po najnižji mogoči ceni ter vam poslali potrdilo.

AMERICAN EXPRESS COMPANY
Foreign Money Order Department
65 Broadway,
New York City
Kjerkoli in kamorkoli pošljate denar, zahtevate zanj potrdilo American Express Company. To je vaša zavarovalna protizigublja.

Misli o šolstvu

Piše dr. Lotrič.

I.

Sloveni dobimo univerzo v meža, ki bi si bil pridobil upoštevani. Tozadovni zakon je vana vredno mesto v mednarodnopravomeščem. Prvi profesorji so že nih znanstvenih krogih, čeprav to niso vsečišče obstoja že par desetletij. Kar imajo Hrvatje svetovno mlade vede, ognjišče naše kulture. Glavna pogoja znanstvenega napredka sta: popolna svoboda znanstvenega raziskovanja in plemenito tekmovanje na polju vede.

To tekmovanje pa se razvije te sedaj blagodejno, če je na razpolago več znanstvenih središč, ki tvorijo obširnejše polje, kjer se morejo razviti in uveljaviti raznajniki. Pomanjkanje znanstvenega tekmovanja in preeko delokrog znanstvenega raziskovanja so posebno občutni Čehi, dokler so imeli le eno vsečišče. Celjudo imeli tri: Praga, Brno, Bratislava. Bratislava je na Slovensku in se je do prevrata imenovala Požun, njenščina Pressburg, edkar se je pa proglašila češko-slovaska republika, se je mestu dalo ime Bratislava, kar se je imenovala pred 1000 leti, pred prihodom Madžarov. Op. ured. G. N.) S tem bo izpolnjeni vrata že ljudevščega znanstvenega sveta, ki je sedaj tako pogrešal obširnejše polje znanstvenega tekmovanja in raziskovanja. Sedaj bo še danu ugodno prilika češki vede, da se razmalne. In češišči letom imajo že videli velikanski napredok češkega znanstvena, priče bomo čudežev, ki jih bo delata češka veda. Sadovi češke kulture bodo tudi nam v prid.

Z ustanovitvijo ljubljanskega vsečišča bomo imeli tudi Jugoslovani tri univerze. Sicer so zanesljivat še nepopolne. Nič ne deč. Za sedaj ne gre drugače. Razvoj bo izpopolnil vse. Potrebujemo pa mnogo več znanstvenih središč, ki bodo med seboj tekmovala in se izpopolnjevala v medobojni tehniki. Naši znanstveni krogji bodo imeli na ta način lepo priliko, da nam ustvarijo kulturna ognjišča, od koder bo še blagodejno vse strani, od koder bo še blagodejno med ljudstvom. Visoke šole nam bodo še ustvarile znaunstvo, dvignile kulturni nivo trojmenega naroda ter mu pridobile polagoma upoštevanje vredno mesto v družini kulturnih narodov. To mesto pa nam bodo pridobili naši znanstveni krogji, le tedaj, če jih bo dana prilika razvijati in medsebojno tekmovanje. Mogoče pa je to tako, če imamo več visokih šol, široko polje za znanstveno delo. S tem je popolnoma utemeljena potreba več vsečišč. Vsi tozadovni protivgovorji so brezpredmetni.

Zagrebška univerza je bila sedaj le tvornica za praktične poklice. Vzgojila ni še niti enega vnosno trkali na prsa, če bi nihova kultura in socijalna zgodevina obsegala tak duševni pokret kot je bil bogomilski. In narod, ki je dal svetu tako gibanje, je gotova sposoben, da si ustvari najvišjo kulturo, ki je sploh dosegljiva.

Zagrebško vsečišče do sedaj ni obrodilo pomembnih znanstvenih sadov, kjer bi človek pričakoval, ki pezna sposobnost zagrebškega plemena in njegovo kulturo zgodovino. Tozadovni vzroki za tuje interese, v razkosnosti njegovega teritorija na razne države in dežele, v njegovi odvisnosti od Budimpešte in Dunaja, v korupciji in protekcijski, ki je vladala v banovini, kamor se je zavlekla iz sodne Madžarske. Razvoju zagrebške univerze pa je gotovo tudi še zgodovolj vplival na občine ter druge priprave v naporu, ki predstavljajo 700 različnih liven.

Zagrebško vsečišče do sedaj ni obrodilo pomembnih znanstvenih sadov, kjer bi človek pričakoval, ki pezna sposobnost zagrebškega plemena in njegovo kulturo zgodovino. Tozadovni vzroki za tuje interese, v razkosnosti njegovega teritorija na razne države in dežele, v njegovi odvisnosti od Budimpešte in Dunaja, v korupciji in protekcijski, ki je vladala v banovini, kamor se je zavlekla iz sodne Madžarske. Razvoju zagrebške univerze pa je gotovo tudi še zgodovolj vplival na občine ter druge priprave v naporu, ki predstavljajo 700 različnih liven.

Organizirano delo je napadel včeraj William H. Barr, neki industrijski iz Buffalo ter predsednik Nat'l Foundres Ass'n. V svojem letnem poročilu na to organi-

CENČARIJE

KAPITALISTA

Organizirano delo je napadel včeraj William H. Barr, neki industrijski iz Buffalo ter predsednik Nat'l Foundres Ass'n. V svojem letnem poročilu na to organi-

SNEŽNI ZAMETI

V BERLINU

Berlin, Nemčija, 21. novembra. — Berlinski župan je izdal nujne pozive za metle, lopate, enokolnice ter druge priprave v naporu, ki so posledice močnih snežnih zametov tekom zadnjih dneh.

Od Brandenburških vrat pa do Aleksandrovega trga ter od Spreeve pa do južnih meja notranjega grada, je vsaka cesta na občinah stranach zastavljena s štiri celvi visokimi snežnimi nasipi, dočim je tukaj pokrit s zmečkanom samo snežno.

Razmere v bolj zunanjih okrajih so še slabšje in položaj je v splošnem tak, da bo kmalu pričel ogrožati dobro doživljanje.

Snežni vihar, ki je tukaj divjal tekom zadnjih par dni, je naložil mestu veliko finančno bremo, kajti stroški odstranjanja snega so poskočili od 90 enikov za kučni meter v mireh časih na 4 marke in pol.

Na tem temelju bo treba več kot dva milijona mark, da se spravi v splošnem.

Gibanje tovornih vlakov je bilo istotako resno omejeno vsled razmer, ki prevladujejo na kolodvorih.

Varčevanje z življeno

SLAVNO DOMAČE ZDRAVILO

Izkuljščna je najboljša učiteljica. Ko je vnečje poljavnita strašna španška influenzna ter se razširila bliskovito po vsej Evropi, je nezorno gorja v obupu na poskušali vsoko mogoče zdravilo v upanju, da vstavlja to strašno morilko življeno. Tekom oktobra in novembra leta 1918, ko je bila epidemija na svojem vrhu, je bila proglašena, da je najboljše sredstvo proti španški influenze čašica vrelega Bolgarskega Krvnega Čaja s sokom pol ilmone. Dogralo se je nadalje da ta način zdravljenja povzroči hitro in povečano cirkulacijo krvi, da hitro izprazni drobe vseh stuprov ter da sistemno potrebuje, da se ustavlja bolezni. Vsak načinne obsežne zdravilke so bile zavojček tega čudovitega zdravila.

(Vsa čast, Mr. Barr, a morate priprljati še nekoga ter ga dobro plačati, da vam bo vrel take neštanosti!) !

PRETEČA SUŠA NA DANSKEM.

Kodanj, Dansko, 21. novembra. — Danska bo imela kmalu priljubo odločiti potom ljudskega glasovanja, če bo še zanaorej mokra ali suha. Zagovorniki prohibicije imajo čez glavo dela.

kor so dobavljali prejšnje čase iz sladkornih tvornic na Češkem.

Sloveni so znano, da imamo v naši državi sladkorne tvornice v Belgradu, v Velikem Bečkeretu, v Novem Vrhasu in v Crkveni. Tvornice delajo pod nadzorstvom države. Ker pa niso dobro toliko priljubljeni, mora vladu prepovedati in preprečiti njeno razširjanje.

(Dalje prihodnjih.)

Sladkorna industrija v Jugoslaviji.

Pomanjkanje sladkorja v Jugoslaviji prav dobro se čuti. Slad-

kor so dojavljali pre

MRTVI KAPITALI

Hrvatski spisal JOSIP KOZARAC

(Nadaljevanje.)

XI.

Nekako v drugi polovici februarja, ko se v Slavoniji topi sneg in vsa nizina tone v nepregledni vodi in blatu, sta se vozila Lešč in Vinko ter še nekateri loveci poeni izmed mnogih slavenskih trstovin, lovec divje race in labude. Površina vode je bila nepregledna; kamorkoli si pogledal, od povsod so letle silne jate dolgovratnih rae, sedaj črnih in močnih, sedaj pisanih in drobnih, ki so se kakor strela dvigale in padale. Ves napor lovev, ki so se pomakali naprej na treh čolnih, opleteli z vrbjem in ločjem, je ostal brezuspešen, zakaj brže pače so jih puščale konjaj na dvesto kora-kov k sebi; same enkrat, ko je na jato rac planil orel, sedaj lebdeč nad vodo, sedaj se neglo spuščajoč nad potapljalicoče se race, se potisnili loveci čolne z vso sile tja, in ko so se prikladili v priheme bližino, so opalili vsi skupaj in tako ustrelili pet do šest konjakov. Ko se je naguilo solnce k znotru, so krenili tudi loveci domov. Trstovina je bila mnogo bliže Matkovicevemu domu nego Čardačnem. Zato povabi Vinko Lešča, da pojde z njim in da prenoči pri njih, zakaj vsed utrujenosti bi pred deseto uro težko mogel priti domov.

"A poleg tega še takšno bla-to," dovrši Vinko.

"Vseči," odvrne Lešč. "Obljubil sem Anki, da pride, pa je nočem pustiti v skrbch."

"Pa moremo poslati koga ed ljudi, da ji sporoči."

"To še manje! Ti se tega ne umiješ, kaj se pravi, dati svoji ženi besedo. Oni, ki je ne drži ni človek."

Vinko vedoč ceniti vsako Leščovo besedo, mu proži roko, in Lešč se okrog osme ure zveče poslovil od njega in od lovev ter se urmo izgubi v hladnem, vlažnem mraku. Se enkrat začne Vinko "hop-hop" in nato vse utihne... Da se preve že oznoji, je Lešč počasi in sigurno korakal po dobro znanih stezicah k svojemu domu. Zatopljen v misli, ni niti čutil utrujenosti; nekaj ga je nosilo, nekaj pomikalo naprej in mu dalo vedno nove moči. Tudi prejšnje čase je zakasneval, a tedaj se mu je dozdevalo, da je njegovo prenočje povsod in kjerkoli: ali na kakršnem škušku, ali pod koščatim gabrom, ali kraj gostega drma, — a sedaj je v njem nekaj sepetalo, da je za njega samo en dom, da je njegova najtoplejša želja, prispeti čim prej pod krov temu domu. In ko je prišel iz gozda, je kljub vsemu mraku njegovo jasno oko vendar razločilo v daljavi dve drobni beli tečki, dvoje razsvetljenih oken; in pri tem pogledu se je vzbukala vsa njegova notranjost, neko veličanstveno čustvo mu je zavelo skozi dušo in vsak njegov živec je udarjal. Hosan...

Veselo lajanje psov najavi njegov prihod; vrata so se ta hip odprla in oblike svetlobe pada nanj. Pri vhodu je stala njegova žena, a iz hvaležnosti, da je prišel, on pa iz hvaležnosti, da ga je tako dolgo čakala, nista mogla izpregoroviti niti besedice: samo krčeviti tepli stisk roke je pričal, kaj sta čutila. Njemu je bilo vedno posebno prijetno in milo, kadar se je pozno po noči vrnil domov; tedaj se mu je vedno dozdevalo. Lakor da je bil odsoten cela leta in bilo mu je, kakor da je vse okrog njega novo in neznan...

Miza je bila pogrujena in videlo se je, da Anka ni okusila večerje. "Vsači večerjala bi bila lahko. Ančica. S tem ti ni bilo treba namečkati."

"Kaka bedi slat jesti meni sami, ko vem, da ti gotovo prideš."

In nato sedeta k večerji. A večerjala sta, da se ni moglo razbrati, ali si sladita svoj razgovor z jedo ali jed z razgovorom.

"Vidim na tebi, zelo si utrajen, id in lezi!"

"Ne morem. Eve, ravnateljstvo zahteva izkaze dolgov, moram še nekoč nekaj začeti."

"Ali bo dobro takof?" se naslo-

Severa's Gotthard Oil

Dober liniment.

Menda ni potreba naglašati posebej in tolmačiti kako priporočljivo je imeti na roki steklenico dobraga linimenta za zunanjno uporabo v slučaju hitre potrebe — in tušaj, ni nobenega boljšega za te reči kakor

Severa's Gothard Oil

(Severovo Gotthardsko olje), ki je znano kot jač sovražnik proti vsem lokalnim trganjem in bolečinam. Priporočljivo je za revmatizem, lumbago, sejkato, proti otokljam, bolečinam v krutu ali otrpljenju udov in miličevju. Na prodaj v vseh le-karnah. Cene 80c in 2c davka ali 60c in 2c davka.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

sta, in kjerkoli se je je mogel sami z ustni takniti.

Videč, da jo je razumel, reče naposredno ona šepetajoč:

"Že dva meseca ti tajno opo-sti nisem mogla od silne sramežljivosti izgovoriti teh besed, a danes mi je dogorelo do jezikla in nisem mogla dalje prenesti..."

"Oh, na boj sledka, dražestna delika..."

"Sin — sin..." in ona zopet skrije lice v njegove prsi.

Kakor dva blaznika, kakor dvoje razigranih otrok sta se ljubila, se ovijala drug drugega, ne imajo dovolj zunanjih znakov, s katerimi bi mogla pokazati vso svojo notranjost...

Kraj vse utrujenosti ni Lešč to noč zatisknil očesa. Čudno čustvo je začutil v sebi: Poziv na novo borbo, poziv, sviran z angleško trombo; kraj vseh dosedanjih na-log življenja mu je nadala narava še eno; slast in bol, radost in skrbi rodi narava z enim dhom... In v teh mislih, v katerih se je pre-plesala vsa njegova dosedanja in bodoča sreča in težava, so na površini šli razni momenti njegovega življenja, sedaj sijajni, sedaj tužni — in v tem polnusu je zaledal sedaj svoje detinštvo, sedaj svoje šolske napore, sedaj poetično si ljubav naprem diani svoji ženi. Tudi današnji lov, tudi ona ogromna vodna površina se mu je vsljevala pred oči — in ta trenutek, ko mu je prišlo, kako je čoln nased na plavtine, zasine Lešču misel v glavo, ki je vse dose-danje zatemnila in iztisnila... Komaj je pričakal zoro; komaj da se je razdrial, je že sedel za svojo pisanlo mizo in treseoč roko ra-cunal, sešteval in odšteval, vzne-mirjeno pričakujoc rezultat ra-cuna.

Potem sta otvorila najnovješči Številki ilustrirane časopisa in pregledovala slike. Lešč je naj-težo telesno trudnost znal razti-rati z enim edinim listom časopisa, njegovo telo je bilo povsem podložno njegovemu duhu. Ako-ravno po dnevu pravi prozaik, de-lavec, kakor najprostejši sluga, je imel v sebi več poezije in idealizmu nego mnog in mnog pesnik.

Ena slika je kazala divno po-rešeno obal z vrlo romantičnimi srednjevščinskimi "šlosi" in "bur-gi". Njemu, sim ravne Slavonije, se je krčilo sreča, ko je gledal lepo gorovje, na katerem so se, kakor da so jih posadile vile, dvigali stolpi, balkoni, čudna okna, tajni poti in izhodi, — a dol strmo pod skalovitim bregom šumi Rena, ob-sajana od zapadajočega jesenskega sonca.

V najgloblji globini svojega srca si je želel Lešč tak dvorec, od koder bi se daleč od sveta z visokega vidika, prezirajoč ničevnost današnjega veka, kakor orel ozi-rat na dolino. In sedaj se je sanja-voglobil v to sliko, kakor da ne veruje, da je kaj takega na svetu zares mogoče. Ona je po-znalo to njegovo fantastično željo, pa mu je sredi ogledovanja pre-vrnila list dalje.

"Nikakor se ne morem ločiti od ideje, da bom danes ali jutri stanoval v takem dvorecu."

"Ali če bi jaz ne hotela iti tja, že bi želela ostati na Čardačnah, na katere me veža moja mladost, moja ljubav, moje..."

Ni izgovoril celega stavka "In kaj še?" jo je vprašal on, ter ni bil vajan od nje slišati pre-trganjih stavkov.

"Mojo — moje vse", začepeta ona in stisne svoj obraz z vso silo k njegovemu.

Opazil je noč na njej neobično dragost, izvanredno vzbujenost, ki je prehajala tudi nanj, a ni si mogel na noben način razjasniti te njenе otroške nečnosti.

Se t-sneje se je stisnila k njej, objela mu z obema rokama vrat, skrila usta v njegovo lice in mu zaščetala nekaj česar, on ni jutri niti razumel; ali ko ji je on na-lahno dvgnil glavo in ji pogledal v zastidene angleške oči, ki so se vale v doljšem nevidenem sijaju, te-daj je kakor blisk šmilo nekaj skozi njegovo dušo in jutri je, da misli Lešč kupiti tristo juter trstine in da brez daljnega pogaja-

nja ponuja deset goldinarjev za-jutro, skupaj tri tisoč goldinarjev.

"Ali se gospod, salite, zli go-vorite resno?" odvrne presske-ne na občinska gospoda. Eden izmed njih je mislil na ribe, drugi na te-rci, tretji na ločje in trstiko — li-bakor niso mogli pojmiti, kaj naj Lešč drugače pošne s tretjem in z vodo. — Toda ko jim Lešč z vso rosmnjijo predlazi svoj načrt, te-daj še niso vedeli, pri tem se in kaj da naj mu odgovore. Načeljku miame svetovati, naj ospusti co-ravo delo, danes ali jutri si — tak-ko kesal ter vrzel občino v pos-ces, a proces je luči ne zo vrag... Šele malopomalo se posreči Lešču uveriti občinske upravitelje da ne misli on na nikaks vratolomje in prevaro, nego da namerava kupiti od občine tristo ju-tter trstine, z občini še vedno bo-prestalo tisoč in dvesto juter za-pašnik. Doda še, da bi bil najrajši, ako mu občina prada levil del od jarka Beljana, ker bi bil ta jat-ka vsaj z ene strani naraven mejni med njegovim in občinskim de-lo.

"A kako je s kupnine, za koliko let mislite —?"

"Ko podpišemo pogodbo, izpla-čam takoj celo svote."

(Dalje prihodnjič).

Rodman Law, izzivalec smrti

Skočil je z nekako poi dučata letelcih aeroplakov, večkrat iz vi-sine ene milje. "Stopil" je v vrha Flatiron in Bankers Trust poslo-pij in New Yorku, na cesto spodaj. Dovolil je, da so ga ustrelili v zrak z veliko rakete. Skakati z mosfov preko East Riverja je bi-la njegova najljubša zabava in storil je to pogosto, da se je že navelčil.

Dvignil se je z baionom v zrak ter ga namenoma razstrelil nad svojo glavo. Več kot enkrat je zrak letelcih s tem, da se je dvignil v raketi, le nevarnosti, kateremu je zaupal, so se izkazali kot ponanjkljivi. Celo na postelji v bolnišnici pa je Law trdil, da so bile njegove prvotne kalkulacije pravilne in da se je izpostavljal s tem, da se je dvignil v raketi, le nevarnosti, kateremu imajo izpostavljeni inžinirji, tem-več občinstvo.

Raketa je eksplodirala, — to je priznal, a tudi podzemski žel-zeznjen se lahko vsaki trenutek sesede in to je riziko, kateremu imajo izpostavljeni inžinirji, tem-več občinstvo.

Ko se je spustil Law z roba strehe Bankers Trust Bldg., da sto-pi na cesto preko 43 nadstropij,

je omedel neki fotograf, ki bi moral vzeti sliko. Če bi takrat o-medel tudi Lew, bi nikdar ne umrl na tuberkulozi.

Vedel pa je, da ne bo omedel.

Nekateri pravijo temu ironija usode in to je zelo dober izraz.

V nekem newyorškem listu či-tamo kratke popis človeka, ki se je igral s smrtjo več kot stokrat ter zmagal v igri:

"Law je reklo pogosto na zelo resen način:

"Jaz se nikdar ne izročam slu-čajnostim."

— Law je reklo pogosto na zelo resen način:

"Jaz se nikdar ne izročam slu-čajnostim."

Kljub temu pa se je pogosto iz-rocil slučajnostim, čeprav jih ni smatral za take. Njegova sestra Ruth, predvina mlada ženska, ki se noče izpostavljati rizikom, ga je večkrat karala radi njegove vratolomnosti ter ga pozivljala, naj bo bolj previden, kot naprimer ona sama:

— Jaz se nikdar ne izpostavljam rizikom, — je rekla Ruth poro-čevalcem.

Pred devetimi leti je objavil newyorški "World" celi dve stra-ni sliki in člankov, kako so bile te slike vzete. Bile so to slike New Yorka, vzete s pozlačenih krogel na vrhu zastavnih drogov nebo-tičnikov. Te slike je vzel Law.

Da je storil to, je moral splezati na drogove, se skloniti preko krogel, nameriti kameru navzdol ter pritisniti. Bil je to značilen trik v onih predvojnih dneh ter v časih pred prihodom modernega aeroplaana.

To pa je bil še pričetek zračne karijere Law-a.

On se ni izpostavljal nikakim "rizikom". Pričel je s produke-jami, ki so bile sorazmerno pri-proste. Slike, ki so bile objavljene, da pokažejo, kako bi izgledale slike iz aeroplana, če bi bila ta ka stvar takrat mogoča, je dobil Law na podlagi istega hladnega prevdaka, o katerem je trdil, da ga vedno vodi.

Stavil si je tri vprašanja:

1. — Ali bo drog držal. To je bilo vprašanje, na katero je v da nem slučaju lahko odgovoril vsak gradilec, prav kot ve zgraditelj Woolworth poslopja, če bodo držale jeklene opore.

2. — Ali bo moja moč zadostovala? — Poznal je meje svoje moči.

3. — Ali se bodo moji živci do-bro obnagšali? — Poznal je do-bro svoje živce.

Tako je na podlagi svoje lastne kalkulacije čutil, da je vpri-zoritev varna. Droga bo držal, njegova muskulatura mu bo služila in njegovi živci bodo mirni. Prav

tako varen bo kot na tleh in mo-goče — še bolj varen.

Istega postopanja, seveda bolj komplikiranega, se je Law poslu-ževal skozi celo svojo značilno kariero.

Povprečni človek na tleh, če sploh kedaj izračuna svoje prili-ke, jih izračuna na približno tak-macim. Stopi v vspenjajočo visokega poslopja ter se pelje do tri-desetega ali štiridesetega nad-stropja. Misli si, da je graditelj matematično dokazal moč vspenjače, moč poslopja in da je vspenjače podprtja podne redne pre-skavki.

Stevilne stvari se lahko zgode, — a navadni človek si misli, da se ne izpostavlja nikakim rizikom.

Era izmed vprizoritev Lawa pa je imela za posledico nesrečo, ki ga je stala skor življenje in gle-de katere so izvedli potrebne kalku-lacije drugi, ne pa Law sam.

To je bilo takrat, ko se je dal z raketom izstreliti v zrak.

Mr. Jirasek je sporočil nadalje:

— Leta 1907 je bila v Pragi centralna unija zadružnih zvez. Od nekaj različna imena kot naprimer konsumna društva, produktivna društva, finančna ali poljedelska društva. V produktivna društva spadajo pekarne, mesarije, tiskarne, knjigoveznic, krojačnice itd. Tekom pokojnega avstrijskega režima se je oficijelno zadružne zvezze ignoriralo kot nam poroča Ferdinand Jirasek, član čehoslovaške narodne skupščine ter tajnik kooper

GOZDNI ROMAR

FRANCOŠKI SPISAL GABRIEL PEREV.

Na "Glas Naroda" prevedel G. P.

(a) Nadaljevanje.)

— Ali vidite! — je rekel Pepe porogljivo, ne da bi se premaknil, ko je hotel tudi Oroče slediti vzgledu svojega tovarša.

Gambusino pa ni izgubil svojega časa z merjenjem, temveč udaril po konju ter skočil za Barahom in kmalu sta oba izginila za skalami, ki so se dvigale na eni strani Zlate doline.

— Tvoja krivda je, Bois-Rose. Ti si preveč velikodušen in preje ali sleje bomo morali pregnati obo lopova iz njih trdnjave.

— Ah, če bi poslušal le samega sebe!

Kanadee pa je le skomignil z rameni ter nekaj zamrimal, ko je storil Don Štefa naenkrat obupen sklep.

— Skloni se, za božjo voljo, Fabijan, — je zavpil. — Ta lopov hoče streljati.

— Ne pred morelom moje matere, — je rekel Fabijan ter o stal pokonci.

Hiro kot misel pa je položil Kanadee svojo težko roko na ramo Fabijana ter ga pritisnil na kolena.

Don Štefan je zaman iskal cilja za svojo dvocevko. Razvlečene, nanj namerjene puške Bois-Roseja ni videl nobenega na piramidi, ceprav ni hotel lovec soglasno s povelji Fabijana končati boja s tem, da bi ustrelil s konja človeka, katerega je hotel imeti njegov sin živega.

Diaz je sklenil izrabiti ta položaj. Z veliko ročnostjo in velikim pogumom je skočil za Don Štefana na konja slednjega, prijet za uzi, obrnul konja ter zbežal. S svojim telesom pa je kril moža, v katerega je imel tako vero.

Medtem ko sta Fabijan in Pepe hitro spložala navzdol po strmem griču, kjer bi si lahko zlomila vse kosti, je sledil Bois-Rose s svojo puško skokom konja po ravnini.

Obaj jezdca sta bežala v ravni čerti ter predstavljala le eno telo. Zadnjica konja ali pa rame Diaz, to je bil edini cilj, ki ga je imel Kanadee. Žrtvovati Diazia bi bil nepotreben umor, kajti Don Štefan bi gotovo ušel. Se en trenutek in beguneca bi bila iz strelne razdalje, a Kanadee je spadal med one strelice, ki zadenejo bobra s kroglio v glavo, da ne pokvarijo kožuhovine, a v tem slučaju je hotel zadeti glavo konja.

Le za eno sekundo je zavil konj glavo na stran in ta sekunda je zadostovala Kanadeu. Nemaden strel, kroglica, ki je priživila mino njih ušes, — to je bilo vse, kar sta čula oba jezdeca, ki sta odletela na tla z na smrt ranjenega konja.

Don Štefan in Diaz sta se komaj dvignila z tal, ko sta že prihitela proti njima Pepe in Fabijan, s puškama v rokah ter nožem med zobmi. Daleč za njima pa je prihajal Kanadee z velikanskimi skoki ter basal spottom svojo puško.

Ko je bila slednja zopet nabasana, je obstal na mestu, nepravično kot hrast brez veja.

Pedro Diaz je bil zvest do zadnjega trenutka, kajti šel je po puško, ki je padla iz rok Don Štefana ter jo izročil slednjemu.

— Braniva se na življenje in smrt, — je rekel ter potegnil dolgo nož iz skorenja.

Španski senjor je stal trdno na svojih nogah, dvignil svojo puško ter se za trenutek pomisljal ali na velja prvi strel Fabijanu ali Peperu. Don Štefan si je izbral Fabijana kot prvo žrtev ter ga še ni vzel na pločo, ko je kroglica iz puške Bois-Roseja zadela puško v njegovih rokah. Kroglica je razbila puško na mestu, kjer je evo pritrjena na kopito.

Puška je zletela iz rok Don Štefana in on sam je izgubil ravnotežje ter padel na pesek.

— Končeno! Po petnajstih letih! — je vzkliknil Pepe, ki je planil na Don Štefana ter postavil koleno na njegova prsa. Zaman se je Španec upiral. Roka je bila vsled sile udareca, ki mu je izbil puško iz roke, omamljena ter je odpovedala vsako službo. V par skundah je Pepe zvezal roki in nogi svojega nasprotnika.

Diaz ni mogel priti Don Štefanu na pomoč. Boriti se je moral proti Fabijanu.

Fabijan je komaj poznal Pedro Diaza. Videl ga je le par ur v Hacienda del Venado. Njegovo velikodušno obnašanje pa je vzbudilo v sreču mladega človeka veliko sočutje in vsled tega je sklenil prizanesti njegovemu življenju.

— Udujte se, Diaz! — je rekel, ko se je izognil sunku z nožem, katerega mu je namenil Mehikanec, ki je trdno sklenil raje poginuti kot pa se udati.

Tekom kratkega časa, ko je premagal Pepe Don Štefana, sta se borila Fabijan in Pedro Diaz z enakim pogumom in enako spremnostjo.

Fabijan je bil preveč velikodušen, da bi se poslužil ognjenega oružja proti nasprotniku, ki je imel v svojo obrambo na razpolago le nož. Skusal je le razorožiti nasprotnika. Diaz pa je bil slep od strasti ter ni zapazil plemenitih nagibov mladega grofa Mediana.

Fabijan je držal cev puške v rokah in s kopitom je skušal zadeti roko, ki je z neznanskim neglivo vihitelj nož. Imel je opravka s prav tako spremnim in močnim sovražnikom kot je bil sam. Diaz je skakal na desno in levo, se izogibal udarem Fabijana ter čakal na trenutek, ko bo mogel zabeti nasprotnika.

Bois-Rose ni več nabasal puške, temveč prihitel na lice mesta, da napravi konec neenakemu boju, v katerem bi Fabijan podlegel. Tudi Pepe, ki je zvezal Don Štefana, je planil proti obema.

Mehikanec je bil tedaj ogrožen od treh mož, ki so združili svoje moči proti enemu. Ni hotel umrati brez osvete. Roko je hitro potegnil nazaj ter vrgel nož kot pšico na Fabijana. Fabijan pa ni izgubil kretanje svojega nasprotnika iz oči in v trenutku, ko je zle tel nož, iz roke Diaz, ga je ujelo kopito Fabijanove puške. Nož je izgubil svojo smer ter se zaprijel nedaleč od Fabijana v tla. Kopito puške pa je zadelo z vso silo v prsi Mehikanca.

— Demonio! — je vzkliknil Pepe ter prijet Diaz za roke, — ali vas je res treba ubiti, da vas dobimo v roke!.... Niste ravnjeni, Don Fabijan, hvala Bogu, kajti drugače.... Kaj hočemo pač storiti z vami, prijatelj?

To, kar boste storili s plemenitim kavalirjem tam, — je odvenil Mehikanec ter pokazal z očimi na Don Štefana, ki se je zvijal na tleh ter se skušal opristiti vez.

— Ne zahtevajte, da bi delili njegovo usodo, — je rekel Fabijan turobu. — Dnevi tega moža so šteti.

Naj bo usoda takia taka, jaz jo hočem deliti z njim, — je edvral Mehikanec, ki se je zaman skušal opristiti oprijema Pepta. — Od vas ne sprejemem niti popustljivosti, niti milosti.

— Ne igrajte se z našo jazo, — je rekel Pepe, ki je že izgubil potapljenje. — Jaz nisem vajen ponujati svojim sovražnikom dvakrat nilost.

(Dalej prihodnjih)

Konvencija J. R. Z.

(Nadaljevanje.)

Šesta popoldanska seja J. R. Z.
dne 1. oktobra.Predseduje br. Trčelj, zapisnik
kar L. F. Truger.

Brat predsedniku otvoril popoldansko sejo točno na pol treh.

Brat Zajec vpraša, če je dvočrna za mogoče nadaljnje zborovanje še prosta ali ne in če ni prosta, kaj ne se zboruje nadaljnje.

Brat Krže opominja, da so bile vse organizacije, katere so poslale svoje zastopnike na konvencijo poučene, da bo trajala konvencija samo tri dni, na kar se je tudi računalno. Zato je on proti zavlačevanju konvencije ter apetira, da se danes zborovanje nadljuje toliko časa, dokler ni vse končano.

Proti temu so govorili br. Aleš, Krešič in Kristan in drugi, češ, da ne smemo preveč hiteti, ter rešiti vso stvar samo na pol. Narod je postal, da rešimo to tako, da bo inela masa jasen pregled bez vse naše dela, da bomo lahko pokazali našemu ljudstvu nekaj jašnega in čistega, ne pa meglem projekt, kar nar niso razne organizacije in društva poslati v Cleveland. Zato je umešno, da se zboruje toliko časa, da se zavri konvencija pravilno.

Brat Zajec je zato, da se reši danes popoldne kolikor se pač more, med tem pa naj odbor predstavlja kje drugje dvoranu, da se tam nadaljuje zborovanje.

Na poziv brata predsednika, da vstanejo vsi ti, ki bodo še naprej ostali na konvenciji, so vstali vsi razen dveh delegatov, katera sta imela tehtne razloge, da se ne udežita nadaljnega, to je jutranje zborovanje.

Na to preide zborovanje na točko, "Seja odseka za resolucije".

Na popoldanski seji je bilo namreč sklenjeno, da ta odsek ne zboruje pred celo zborom, da siščijo vse delegati in delegatkinje, njih dežeti. Odsek prične zborovati.

Na to preide zborovanje na točko, "Seja odseka za resolucije". Na popoldanski seji je bilo namreč sklenjeno, da ta odsek ne zboruje pred celo zborom, da siščijo vse delegati in delegatkinje, njih dežeti. Odsek prične zborovati.

V resoluciji političnega programa, katerega je referiral br. Kristan, se poravi slednje točke:

Stran prva, odstavek prvi, točka 10. maj se glasi:

10. Socijalna politika, katere namen je ustvaritev enakih gospodarskih pogojev za vse in ustavitev enega samega razreda državljanov; neutralnost oblasti v razrednih sporih, dokler razred obstaja.

(Dodatak so se torej tri nove besede, "Dokler razredi obstaja"). Vse druge točke v tem odstavku ostanejo nespremenjene.

PREDSEDNIK SKLICAL NOVO KONFERENCO.

V tem se vname debata, katere zaključek je, da se vpraša deležite, kateri so za to, da se konvencija nadaljuje toliko časa, da se pravilno zaključi in reši tako važna vprašanja in koliko jih bo prisostovalo še nadaljnemu zborovanju.

Na poziv brata predsednika, da vstanejo vsi ti, ki bodo še naprej ostali na konvenciji, so vstali vsi razen dveh delegatov, katera sta imela tehtne razloge, da se ne udežita nadaljnega, to je jutranje zborovanje.

Na to preide zborovanje na točko, "Seja odseka za resolucije".

Na popoldanski seji je bilo namreč sklenjeno, da ta odsek ne zboruje pred celo zborom, da siščijo vse delegati in delegatkinje, njih dežeti. Odsek prične zborovati.

Na to preide zborovanje na točko, "Seja odseka za resolucije".

Na popoldanski seji je bilo namreč sklenjeno, da ta odsek ne zboruje pred celo zborom, da siščijo vse delegati in delegatkinje, njih dežeti. Odsek prične zborovati.

Na to preide zborovanje na točko, "Seja odseka za resolucije". Na popoldanski seji je bilo namreč sklenjeno, da ta odsek ne zboruje pred celo zborom, da siščijo vse delegati in delegatkinje, njih dežeti. Odsek prične zborovati.

Na to preide zborovanje na točko, "Seja odseka za resolucije". Na popoldanski seji je bilo namreč sklenjeno, da ta odsek ne zboruje pred celo zborom, da siščijo vse delegati in delegatkinje, njih dežeti. Odsek prične zborovati.

Na to preide zborovanje na točko, "Seja odseka za resolucije". Na popoldanski seji je bilo namreč sklenjeno, da ta odsek ne zboruje pred celo zborom, da siščijo vse delegati in delegatkinje, njih dežeti. Odsek prične zborovati.

Na to preide zborovanje na točko, "Seja odseka za resolucije". Na popoldanski seji je bilo namreč sklenjeno, da ta odsek ne zboruje pred celo zborom, da siščijo vse delegati in delegatkinje, njih dežeti. Odsek prične zborovati.

Na to preide zborovanje na točko, "Seja odseka za resolucije". Na popoldanski seji je bilo namreč sklenjeno, da ta odsek ne zboruje pred celo zborom, da siščijo vse delegati in delegatkinje, njih dežeti. Odsek prične zborovati.

Na to preide zborovanje na točko, "Seja odseka za resolucije". Na popoldanski seji je bilo namreč sklenjeno, da ta odsek ne zboruje pred celo zborom, da siščijo vse delegati in delegatkinje, njih dežeti. Odsek prične zborovati.

Na to preide zborovanje na točko, "Seja odseka za resolucije". Na popoldanski seji je bilo namreč sklenjeno, da ta odsek ne zboruje pred celo zborom, da siščijo vse delegati in delegatkinje, njih dežeti. Odsek prične zborovati.

Na to preide zborovanje na točko, "Seja odseka za resolucije". Na popoldanski seji je bilo namreč sklenjeno, da ta odsek ne zboruje pred celo zborom, da siščijo vse delegati in delegatkinje, njih dežeti. Odsek prične zborovati.

Na to preide zborovanje na točko, "Seja odseka za resolucije". Na popoldanski seji je bilo namreč sklenjeno, da ta odsek ne zboruje pred celo zborom, da siščijo vse delegati in delegatkinje, njih dežeti. Odsek prične zborovati.

Na to preide zborovanje na točko, "Seja odseka za resolucije". Na popoldanski seji je bilo namreč sklenjeno, da ta odsek ne zboruje pred celo zborom, da siščijo vse delegati in delegatkinje, njih dežeti. Odsek prične zborovati.

Na to preide zborovanje na točko, "Seja odseka za resolucije". Na popoldanski seji je bilo namreč sklenjeno, da ta odsek ne zboruje pred celo zborom, da siščijo vse delegati in delegatkinje, njih dežeti. Odsek prične zborovati.

Na to preide zborovanje na točko, "Seja odseka za resolucije". Na popoldanski seji je bilo namreč sklenjeno, da ta odsek ne zboruje pred celo zborom, da siščijo vse delegati in delegatkinje, njih dežeti. Odsek prične zborovati.

Na to preide zborovanje na točko, "Seja odseka za resolucije". Na popoldanski seji je bilo namreč sklenjeno, da ta odsek ne zboruje pred celo zborom, da siščijo vse delegati in delegatkinje, njih dežeti. Odsek prične zborovati.

Na to preide zborovanje na točko, "Seja odseka za resolucije". Na popoldanski seji je bilo namreč sklenjeno, da ta odsek ne zboruje pred celo zborom, da siščijo vse delegati in delegatkinje, njih dežeti. Odsek prične zborovati.

Na to preide zborovanje na točko, "Seja odseka za resolucije". Na popoldanski seji je bilo namreč sklenjeno, da ta odsek ne zboruje pred celo zborom, da siščijo vse delegati in delegatkinje, njih dežeti. Odsek prične zborovati.

Na to preide zborovanje na točko, "Seja odseka za resolucije". Na popoldanski seji je bilo namreč sklenjeno, da ta odsek ne zboruje pred celo zborom, da siščijo vse delegati in delegatkinje, njih dežeti. Odsek prične zborovati.

Na to preide zborovanje na točko, "Seja odseka za resolucije". Na popoldanski seji je bilo namreč sklenjeno, da ta odsek ne zboruje pred celo zborom, da siščijo vse delegati in delegatkinje, njih dežeti. Odsek prične zborovati.

Na to preide zborovanje na točko, "Seja odseka za resolucije". Na popoldanski seji je bilo namreč sklenjeno, da ta odsek ne zboruje pred celo zborom, da siščijo vse delegati in delegatkinje, njih dežeti. Odsek prične zborovati.

Na to preide zborovanje na točko, "Seja odseka za resolucije". Na popoldanski seji je bilo namreč sklen